

Dokumentation af vilkår, indsats og borgerens livskvalitet

Med Det Sociale Indikatorprogram (SIP) kan man dokumentere botilbudenes vilkår, indsats og resultaterne heraf – til glæde for den enkelte borgers livskvalitet.

Når en borger med varigt nedsat psykisk funktionsevne og problemskabende adfærd flytter ind på et botilbud, så er formålet i henhold til serviceloven at forbedre borgerens livskvalitet. Men hvordan finder vi ud af, om opholdet på botilbuddet så også fører til en forbedring af livskvaliteten?

Hvad kan vi bruge SIP til?

Det Sociale Indikatorprogram (SIP) er et redskab til at dokumentere arbejdet med borgere på botilbud.

Med SIP dokumenterer man betingelserne for botilbuddets indsats (både på botilbuddet og i forhold til den enkelte borger), selve den indsats, der udføres på botilbuddet, og resultatet af indsatsen – altså borgerens livskvalitet.

På den måde er det muligt at følge den enkelte borgers forløb på botilbuddet og samtidig skabe mere dokumenteret viden om, hvilke vilkår og hvilke indsatser, der kan fremme forskellige borgeres livskvalitet. I SIP er hovedspørgsmålet nemlig: *”Hvad virker for hvem under hvilke betingelser?”*

Det er et mål i SIP, at botilbuddet skal kunne bruge dokumentationen. Både på kort sigt til refleksion over og planlægning af deres arbejde med den enkelte borger. Og på længere sigt ved at få mere dokumenteret viden om arbejdet med denne målgruppe.

Det vil sige, at SIP giver mulighed for rent faktisk at omsætte dokumentationen til handling, faglig udvikling og læring – og dermed forhåbentlig til øget kvalitet i praksis.

Samtidig kan SIP bruges som dokumentation af botilbuddets arbejde over for myndigheder.

Formålet med SIP er at skabe mere viden om, hvordan det går borgere på midlertidige og længerevarende botilbud i den tid, de bor på botilbuddet. Der findes nemlig endnu ikke særlig meget dokumenteret viden om, hvad der virker i det sociale arbejde.

Så selvom den enkelte medarbejder i praksis kan have en god forståelse af, hvad der virker over for de borgere, han eller hun arbejder med, bliver denne viden kun sjældent delt med en bredere kreds.

Med SIP er det muligt at opsamle erfaringer med gode resultater og gøre dem tilgængelige for andre, der kunne have gavn af denne viden.

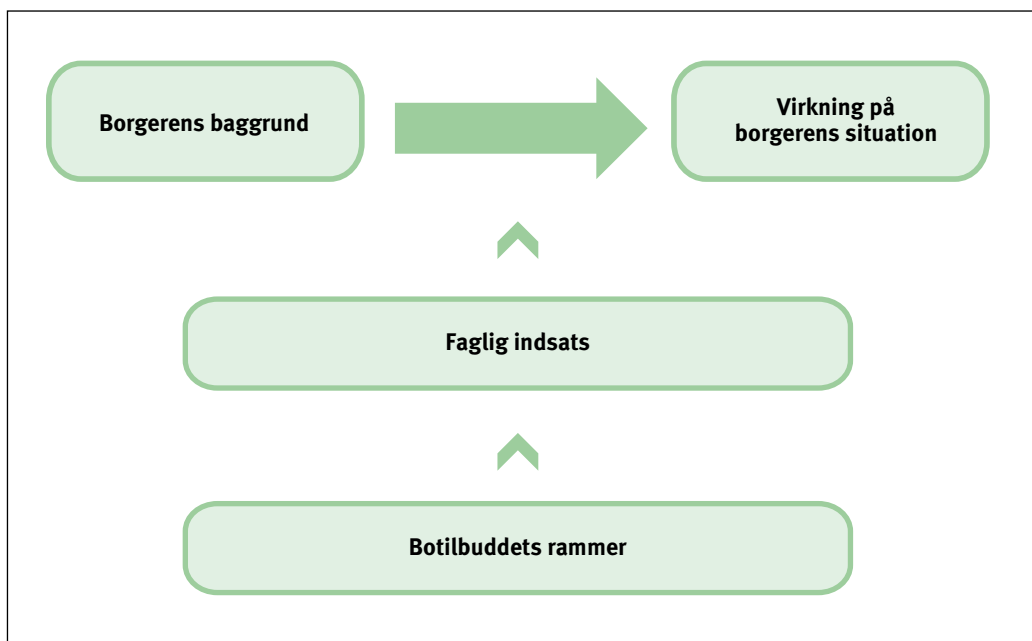
Hvis gode resultater skal inspirere andre, er viden om, hvordan resultaterne er opnået, en nødvendighed. Det gælder både generelt og i særdeleshed over for personer med problemskabende adfærd.

Af Lise Marie Udsen, SIP's sekretariat, Center for Kvalitetsudvikling

Lise Marie Udsen, konsulent ved Center for Kvalitetsudvikling, Region Midtjylland.

Figur 1 | Sammenhængen mellem elementerne i SIP

Hvad er livskvalitet?

Livskvalitet lyder formentlig som et lidt luftigt begreb, men det er muligt at anvende livskvalitet som et handlingsanvisende "mål" for botilbuddenes praksis.

I international sammenhæng har forskere gennem flere årtier beskæftiget sig med at finde ud af, hvad livskvalitet er, og hvordan man kan måle det – både for personer i al almindelighed og for særlige grupper som f.eks. personer med psykisk funktionsnedsættelse.

I Canada og Spanien ses f.eks. allerede eksempler på store projekter, hvor man afdækker og dokumenterer livskvalitet for bl.a. gruppen af personer med udviklingshæmning. Denne viden bruges dernæst til at evaluere og planlægge den faglige indsats.

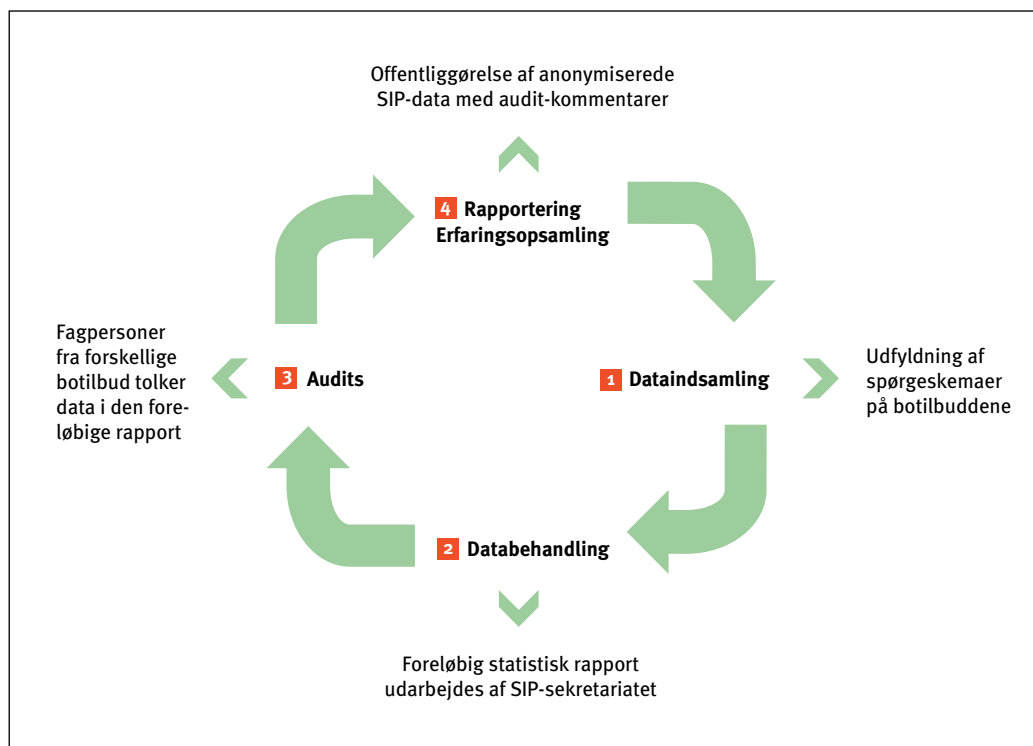
Måling af livskvalitet for personer med psykisk funktionsnedsættelse er dog endnu ikke udbredt i Danmark. Men med SIP er der nu et redskab til at gøre det.

SIP består helt konkret af...

Spørgeskemaer: Oplysningerne om vilkår, indsatser og resultater indsamles gennem spørgeskemaer (og hvis muligt, via interviews med borgeren i forhold til livskvalitet).

Audits: Fagfolks systematiske diskussioner af på forhånd definerede spørgsmål.

Figur 2 | Informationerne fra spørgeskemaer og audits spiller sammen på følgende måde:

Livskvalitetsforståelsen i SIP

Livskvalitetsbegrebet i SIP:

”Hvor godt er dit liv for dig?”

Det måles ved at spørge til, hvor meget hvert af de ni livsområder betyder for den pågældende person, og personens tilfredshed med sin aktuelle situation inden for hvert livsområde.

De ni livsområder er:

- Fysisk velbefindende
- Psykisk velbefindende
- (Oplevelse af) Mening og værdier
- Bopæl/fysiske rammer
- Sociale relationer
- Mulighed for deltagelse i samfundet
- Daglige aktiviteter
- Fritidsaktiviteter
- Mestring og læring

Livskvalitet for den enkelte

Internationalt er der nogenlunde enighed om, at der er forskellige områder, som kan have indflydelse på en persons livskvalitet i højere eller mindre grad. Alt efter, hvad der betyder livskvalitet for den enkelte person.

Disse områder kan f.eks. defineres som: fysisk velbefindende, psykisk velbefindende, oplevelse af mening og værdier, de fysiske rammer, sociale relationer, mulighed for deltagelse i samfundet, aktiviteterne i dagligdagen og i fritiden samt muligheden for at bruge sine kompetencer og lære nyt (se også boksen om livskvalitet).

Det vil sige, at disse områder kan ses som en form for bruttoliste over forhold, der potentielt kan spille ind på en persons oplevelse af livskvalitet.

Men det, der har stor betydning for én person, betyder måske ikke noget for en anden. Livskvalitet er en individuel størrelse.

Netop derfor er det vigtigt at afdække, hvad der giver netop ”Peter” livskvalitet. Hvordan skal man ellers kunne tilrettelægge en indsats, der har til formål at øge ”Peters” livskvalitet?

Og afdækningen skal foretages jævnlige for at følge op på ”Peters” livskvalitet – samtidig med, at den skal sammenholdes med botilbuddets indsatser i arbejdet med ”Peter” og vilkårene for arbejdet.

På den måde forbedres botilbuddets muligheder for at skræddersy en indsats og nogle rammer, så hans livskvalitet øges mest muligt – for det er jo det, det hele handler om.

Hvis du ønsker mere information

For mere information om De Sociale Indikatorprogrammer kan Center for Kvalitetsudvikling kontaktes via:

Tlf. 8728 4911 eller center.kvalitetsudvikling@stab.rm.dk.

Du kan også læse mere på www.sip.dk.

SIP og Dansk kvalitetsmodel på det sociale område

SIP er et selvstændigt dokumentationsredskab til resultatmåling, men SIP kan også ses i sammenhæng med Dansk Kvalitetsmodel på det sociale område. Du kan læse mere om kvalitetsmodellen på www.socialkvalitetsmodel.dk.

Sociale Indikator-programmer til forskellige målgrupper

SIP er udarbejdet til forskellige målgrupper

De Sociale Indikatorprogrammer for voksne (SIP-voksne):

- Botilbud til personer med udviklingshæmning
- Botilbud til personer med erhvervet hjerneskade
- Botilbud til personer med autisme spektrum forstyrrelse
- Botilbud til personer med komplekse sindslidelser

De Sociale Indikatorprogrammer for unge (SIP-unge):

- Sikrede døgninstitutioner
- Åbne døgninstitutioner og opholdssteder for unge, herunder et særligt program i Norge
- Specialiserede åbne døgninstitutioner og opholdssteder for unge med psykiske eller psykiatriske problemstillinger